

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΔΑΜΟΥ

Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης

Θεσσαλονίκη, 30.11.2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
κ. Κωστή Χατζηδάκη

Θέμα: Άμεσα και αναγκαία μέτρα για αυτοαπασχολούμενες – ελεύθερες επαγγελματίες που γίνονται μητέρες

Κατά τον μήνα Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2021 πραγματοποιείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) η απογραφή του πληθυσμού της Ελλάδας, μια πολύ σημαντική διαδικασία που λαμβάνει χώρα κάθε δέκα χρόνια. Κατά την απογραφή, η πολιτεία συλλέγει τα δημογραφικά δεδομένα, ώστε να παίρνει τις σωστές αποφάσεις.

Ένα από τα πλέον κρίσιμα ζητήματα που απασχολούν την ελληνική κοινωνία και επηρεάζουν δυσμενώς τις αναπτυξιακές της προοπτικές, είναι η διαρκώς αυξανόμενη υπογεννητικότητα και η επιδείνωση της δημογραφικής κατάστασης της χώρας. Όπως γίνεται αντιληπτό από τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αλλά και σύμφωνα με εκθέσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η πορεία του δείκτη γεννήσεων στην Ελλάδα, ιδιαίτερα κατά την περίοδο της δεκαετούς οικονομικής ύφεσης, είναι σταθερά αρνητική, καταγράφοντας μία από τις χειρότερες επιδόσεις σε διεθνές επίπεδο.

Είναι σαφές ότι τα φαινόμενα της μείωσης του ρυθμού γονιμότητας και της συνεπακόλουθης γήρανσης του μέσου πληθυσμού, σε συνδυασμό με την έκταση του brain drain, οξύνθηκαν δραματικά, ακολουθώντας την καθοδική πορεία της οικονομίας κατά την περίοδο της κρίσης και οφείλονται στις μνημονιακές πολιτικές λιτότητας. Οι ασκούμενες πολιτικές στην αγορά εργασίας,

η αποδιοργάνωση των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, η υποχρηματοδότηση των δημόσιων δομών υγείας και η ανασφάλεια για το μέλλον της χώρας, έχουν οδηγήσει τα νέα ζευγάρια σε αδιέξοδο ως προς την τεκνοποίηση και την προοπτική δημιουργίας οικογένειας.

Σύμφωνα με τις δημογραφικές προβολές της Παγκόσμιας Τράπεζας, κατά το έτος 2050, ο συνολικός πληθυσμός της Ελλάδας δεν αναμένεται να ξεπερνάει τα 9,5 εκατομμύρια, με το ποσοστό ανθρώπων ηλικίας άνω των 65 ετών να ανέρχεται στο 36%. Σύμφωνα δε, με έρευνα της εταιρείας αναλύσεων

PricewaterhouseCoopers, έχει αποδειχθεί ότι η υπογεννητικότητα έχει σημαντικά αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη, το εργασιακό δυναμικό και την παραγωγικότητα της χώρας, ενώ υπολογίστηκε ότι για κάθε αύξηση του δείκτη γονιμότητας κατά μία ποσοστιαία μονάδα, επιτυγχάνεται αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ κατά περίπου 2%. Άλλωστε, είναι γνωστό ότι η σταθερή και θετική δημογραφική κατάσταση μίας χώρας αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για τους ξένους επενδυτές, προκειμένου να προχωρήσουν σε μία μακροχρόνια επένδυση.

Οι συνθήκες για τη δημιουργία οικογένειας επιβαρύνονται περεταίρω, αν ληφθεί υπόψη η διάσταση της ποιότητας της εργασίας με την ποιότητα οικογενειακής ζωής, που αφορά ιδιαίτερα στις εργαζόμενες μητέρες. Η έλλειψη ισορροπίας μεταξύ της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και η δυσκολία πλήρους συμμετοχής των γυναικών/μητέρων στην αγορά εργασίας αποτελεί αντικίνητρο για τη δημιουργία οικογένειας, καθώς δεν υπάρχει επαρκές νομοθετικό πλαίσιο που να υποβοηθά τις εργαζόμενες να συνδυάζουν την αμειβόμενη απασχόληση με τις οικογενειακές υποχρεώσεις, γεγονός που αποτελεί άλλωστε και προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Πράγματι, η ελληνική νομοθεσία έχει προβλέψει κατά το παρελθόν, την προστασία των δικαιωμάτων των μισθωτών εργαζόμενων γυναικών/μητέρων, είτε με το Ν. 3996/2011, που αναφέρεται στην προστασία της μητρότητας και την απαγόρευση καταγγελίας της σύμβασης ή σχέσης εργασίας εργαζόμενης από τον εργοδότη της κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της, όσο και για το χρονικό διάστημα δεκαοκτώ μηνών μετά τον τοκετό, είτε με το Ν. 4075/2012, ο οποίος αφορά στο δικαίωμα της γονικής άδειας. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2010/41/ΕΕ που αφορά σε ζητήματα ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών και στην αυτοαπασχόληση ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν. 4097/2012, ενώ με τις μεταγενέστερες Υπουργικές Αποφάσεις ΦΕΚ Β' 2665/08.10.2014 και ΦΕΚ Β' 192/23.01.15 καθορίστηκε η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση επιδόματος κυοφορίας και λοχείας σε αυτοαπασχολούμενες - ελεύθερες επαγγελματίες και λοιπές

αυτοαπασχολούμενες ύψους 150 € και 200 € ανά μήνα αντίστοιχα, για χρονικό διάστημα τεσσάρων μηνών -μόνο.

Σύμφωνα με το Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, το εργατικό δυναμικό - πέρα από τις μισθωτές, τις άνεργες και τα συμβοηθούμενα και μη αμειβόμενα μέλη- συμπληρώνουν οι αυτοαπασχολούμενες γυναίκες, όπου για το πρώτο τρίμηνο του 2019 ανήλθαν σε ποσοστό 17,2%.

Στην πρωτογενή έρευνα της ICAP για την γυναικεία επιχειρηματικότητα που διεξήγαγε το καλοκαίρι του 2018 σε δείγμα 141 επιχειρήσεων που διοικούνται από γυναίκες στην Ελλάδα, καταγράφηκαν και τα εμπόδια που αντιμετώπισαν οι εν λόγω γυναίκες κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ανέλιξης.

Η μεγαλύτερη πρόκληση για τις γυναίκες φαίνεται και σε αυτή την έρευνα να συνίσταται στην εναρμόνιση οικογενειακής, προσωπικής και επαγγελματικής ζωής, αφού το 72% του δείγματος ανέφερε ότι οι οικογενειακές υποχρεώσεις είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο που πρέπει να αντιμετωπίσει. Τα υπόλοιπα εμπόδια που ανέφεραν οι ερωτώμενες αφορούν στις προκαταλήψεις λόγω φύλου (59%), στην έλλειψη υποστήριξης από συναδέλφους (50%), στις άνισες απολαβές (38%) και στις οικογενειακές αντιρρήσεις οι οποίες φαίνεται να αποτελούν ακόμα εμπόδιο για το 30% του δείγματος της έρευνας.

Συμπερασματικά, προκύπτει ότι παρόλο που οι προβλέψεις του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου σχετικά με την υποβοήθηση και προστασία των μισθωτών εργαζόμενων γυναικών/μητέρων στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, η ασκούμενη επιδοματική πολιτική ως προς τα αντίστοιχα δικαιώματα των αυτοαπασχολούμενων - ελεύθερων επαγγελματιών και λοιπών αυτοαπασχολούμενων δεν είναι εξίσου ευεργετική.

Η εφαρμογή μίας ενιαίας εφ' άπαξ και μηνιαίας επιδοματικής πολιτικής που να εξασφαλίζει αξιοπρεπή διαβίωση, σε συνδυασμό με την παροχή αδειών μητρότητας μετ' αποδοχών για τις μισθωτές ιδιωτικές και δημόσιες υπαλλήλους και την απαλλαγή από την υποχρέωση προκαταβολής φόρου για τις αυτοαπασχολούμενες ελεύθερους επαγγελματίες για διάστημα τουλάχιστον ενός έτους, καθώς επίσης και κάλυψη θέσης εργαζομένου/ης στην επιχείρηση που η ίδια κατέχει ως αυτοαπασχολούμενη, θα αποτελούσε μία αρκετά βιώσιμη πολιτική, η οποία θα παρείχε ασφάλεια στα νέα ζευγάρια και ιδιαίτερα στις γυναίκες που επιθυμούν να τεκνοποιήσουν και να δημιουργήσουν οικογένεια, ενώ θα συνέβαλλε αποφασιστικά στην ανάσχεση της υπογεννητικότητας που μαστίζει τη χώρα μας.

Επειδή τα ήδη υπάρχοντα στοιχεία, όπως και οι έρευνες για το μέλλον, δείχνουν μείωση του ρυθμού της γονιμότητας.

Επειδή η ίδια η πολιτεία δημιουργεί αντικίνητρα στη δημιουργία οικογένειας.

Επειδή είναι πασιφανής η άδικη μεταχείριση της πολιτείας προς τις αυτοαπασχολούμενες νέες μητέρες, σε σχέση με αυτές που εργάζονται στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Επειδή οι αυτοαπασχολούμενες γυναίκες, για το πρώτο τρίμηνο του 2019 ανήλθαν στο διόλου ευκαταφρόνητο 17,2%.

Και επειδή με το νόμο «Για την προστασία της Εργασίας» της παρούσας κυβέρνησης δε λήφθηκαν σοβαρά υπόψη οι γυναίκες αυτοαπασχολούμενες.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός Εργασίας,

1. Αποτελεί πλαίσιο της πολιτικής σας η εξισορρόπηση της αδικίας που βιώνουν οι μητέρες που είναι αυτοαπασχολούμενες;
2. Προτίθεστε να εφαρμόσετε μία ενιαία εφ' άπαξ και μηνιαία επιδοματική πολιτική που να εξασφαλίζει αξιοπρεπή διαβίωση, σε συνδυασμό με την παροχή αδειών μητρότητας μετ' αποδοχών για τις μισθωτές ιδιωτικές και δημόσιες υπαλλήλους και την απαλλαγή από την υποχρέωση προκαταβολής φόρου για τις αυτοαπασχολούμενες ελεύθερους επαγγελματίες για διάστημα τουλάχιστον ενός έτους;

Η ερωτώσα Βουλευτής Β΄ Θεσσαλονίκης (ανεξάρτητη)

Κωνσταντίνα Αδάμου